

О. Климова

м. Київ

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ «BUSINESS ENGLISH PORTFOLIO» НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Анотація. В статті представлено методику використання навчального відеофільму «Business English Portfolio» на заняттях з англійської мови, продемонстровано застосування методичних рекомендацій, створених для опрацювання цього відеофільму. Показано приклади завдань, описано систему вправ.

Ключові слова: іноземна мова, методика, комунікативний підхід, аудіювання, відеофільм, система вправ, методика використання.

Е. Климова

МЕТОДИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ «BUSINESS ENGLISH PORTFOLIO» НА ЗАНЯТИЯХ ПО АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ

Аннотация. В статье представлена методика использования учебного видеофильма «Business English Portfolio» на занятиях по английскому языку, демонстрируется использование методических рекомендаций для работы с данным фильмом. Приведены примеры заданий к фильму, описана система упражнений.

Ключевые слова: иностранный язык, методика, коммуникативный подход, аудирование, видеофильм, система упражнений, методика использования.

METHODOLOGY OF «BUSINESS ENGLISH PORTFOLIO» USAGE DURING ENGLISH CLASSES

Annotation. The problems of video films' usage on the lessons of English, creation and application of Method Guides have been analyzed. Examples of tasks and the system of exercises to the film are shown. The author considers the work aimed to demonstrate the efficiency of such methodology.

Key words: foreign language, methodology, communicative approach, listening, video film, system of exercises, methodology of usage.

Постановка проблеми. Знання англійської мови є необхідною на сучасному етапі розвитку нашого суспільства. Для ефективного оволодіння іноземною мовою процес навчання має реалізовуватись відповідно до реального спілкування, завдяки моделюванню основних закономірностей мовленнєвого спілкування. Постійний розвиток науки і техніки спонукає до модернізації процесу навчання. З'являється багато відео-матеріалів, які дають викладачеві можливість використовувати їх у навчальному процесі, значно розширюючи сферу своєї професійної діяльності. Особливу роль в навчальному процесі грають художні та документальні фільми. Багатий автентичний матеріал, природні ситуації спілкування, цікавий сюжет дають можливість для вивчення іноземної мови. Але використання такого матеріалу потребує методичної підготовки, розробленої системи вправ, підготовки студентів до такого заняття, без чого перегляд не буде мати навчального характеру.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою використання аудіо та відео технологій у навчальному процесі займалися у своїх наукових дослідженнях Тернопольський О. Б., Федоренко Ю. П. [1], Верисокін Ю. І. [2], Яхунов Т. О. [3]. В роботах зазначено, що використання відеоматеріалів з розробленою системою вправ та завдань сприяє формуванню та розвитку комунікативної компетенції, підвищенню мотивації вивчення мови та є невичерпним джерелом навчального матеріалу.

Діяльність кожної людини пов'язана з великою кількістю психологічних факторів. Психологи стверджують, що саме використання аудіо та відео матеріалів у навчальному процесі значно покращує кінцеві результати і значно більше спонукає студентів до комунікативної діяльності. Використовуючи фрагменти відеозаписів ми спонукаємо до дії зорові та слухові центри людини, які, в свою чергу, впливають на процес засвоєння та запам'ятовування матеріалу. Використання відео та аудіо записів є також засобом гармонізації взаємин, мети, намірів, уявлень, думок усіх учасників навчального процесу. Така гармонізація забезпечує зберігання емоційного сприйняття навчальної дійсності і реагування на цю дійсність, що забезпечує створення оптимального психологічного клімату для навчання і здобуття найкращих результатів. Цей процес отримав в психології назву НЛП (нейролінгвістичне програмування) і був вперше розроблений в 70-х роках американськими дослідниками Р. Бендлером і Дж. Грайндлером.

В сучасній методиці використання аудіо і відео записів на занятті є не тільки доречними, але й обов'язковими. Робота з такими матеріалами на занятті урізноманітнює види діяльності студентів у процесі навчання іноземній мові. Аудіо і відео матеріали роблять заняття цікавим, підвищують рівень мотивації вивчення іноземної мови, дають можливість працювати з автентичними зразками іноземної мови [2], [3].

Мета статті – показати методику використання відеоматеріалів на заняттях з англійської мови у немовному навчальному закладі на прикладі розроблених методичних рекомендацій до англійського відеофільму «Business English Portfolio».

Виклад основного матеріалу дослідження. Зупинимося докладніше на можливостях використання відеозаписів у процесі навчання іноземної мови. Потенціал відео методу для комунікативного викладання мови очевидний. З усіх доступних засобів він забезпечує найточніше відображення мови у користуванні, тому що вона вживається конкретними мовцями, тісно пов'язана з певною мовною ситуацією, а її комунікативна мета підсилюється цілим рядом

візуальних закодованих немовних характеристик (пози, міміка, жести). При відборі фрагментів автентичних відеофільмів для навчання лексики велике значення має визначення раціонального співвідношення зорової та звукової інформації у фрагментах. Мовлення у фрагменті відеофільму, який використовується для навчання, є джерелом іншомовної лінгвістичної та екстралінгвістичної інформації, дає загальну характеристику відеоряду, конкретизує деякі деталі. Зоровий ряд показує середовище, обставини дії, є органічно пов'язаним з темою, може формувати певні додаткові асоціації, допомагає зрозуміти залежність, що існує між мовою, мовленням та ситуацією завдяки безпосередньому чуттєвому сприйняттю. Крім того, зоровий ряд автентичних матеріалів є різноманітним.

Таким чином, саме синтез слухової і зорової наочності забезпечує лінгвістичну та екстралінгвістичну основу, що є важливою умовою для оволодіння іншомовним мовленням, а співвідношення цих компонентів у відеофонограмі повинно вирішуватись в залежності від предмета вивчення. Саме фрагменти, які мають ідентичність зорового та звукового рядів, є матеріалом для вправ, що готують до аудіювання тексту, формують здогадку про значення незнайомих слів за контекстом.

Для дослідження цієї проблеми та впровадження методики було створено методичні вказівки, призначені для роботи з англійським фільмом «Business English Portfolio», який відповідає вищеназваним критеріям [4]. Для зручного використання у фільмі умовно виокремлено шість фрагментів, до кожного з яких розроблені ідентичні завдання та вправи. Перед опрацюванням кожного розділу необхідно продивитись відповідний фрагмент, що повинно супроводжуватись коментарями викладача. Завдання спрямовані на подібне ознайомлення із змістом фільму та живою англійською мовою, якою говорять герої. Перша група вправ – це завдання до перегляду відео фрагменту. Студенти знайомляться із незнайомою лексикою (до кожного фрагменту подано перелік найбільш частотних незнайомих слів з перекладом), наприклад, лексика до одного з фрагментів:

Remember these words:

1. production line	конвеєр
2. meeting	засідання
3. guided tour	екскурсія
4. freeway	магістраль
5. new development	новобудівлі
6. C.E.O. (chief executive officer)	генеральний директор (компанії)
7. R & D (research and development)	науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи (НДДКР)
8. rival	конкурент
9. supplier	постачальник
10. robotics	роботи, автоматичні пристрої
11. conference facilities	обладнання для проведення конференції
12. to be involved	бути задіяним, включеним
13. assessment	оцінювання, нарахування
14. outline	нарис, проект
15. assistant manager	помічник (замісник) керівника
16. niche product	продукт, призначений для певних покупців
17. delivery	доставка
18. workshop	цех
19. market research	дослідження ринку
20. development manager	менеджер з розвитку

Після ознайомлення з лексикою, студенти використовують слова у вправах для закріплення (вставляють слова перелічені слова у пропуски в поданих реченнях, перекладають речення українською і англійською, складають свої речення з новими словами).

Put the upper words into the sentences:

1. Choose from United Kingdom and international parcel ... services, and book online today.
2. ... is any organized effort to gather information about markets or customers. It is a very important component of business strategy.
3. A ... is a person, team, company, or other organization competing against another person or team, etc.
4. All ... of this factory are equipped with the modern machines to produce competitive high quality products.
5. I don't like the ... around Madrid because the tempo was very high and the weather was very hot.
6. The statement gives an ... of public expenditure for each department.
7. This journal will carry articles describing fundamental developments in the field of ..., with special emphasis on autonomous and machine intelligence systems.
8. She made a careful ... of the situation.
9. ... is one of the means by which business can experience future growth by developing new products or processes to improve and expand their operations.
10. In this handbook you can find the list ... in Australia, sorted by states and territories and their corresponding routes.
11. A ... is a set of sequential operations established in a factory whereby materials are put through a refining process to produce an end-product that is suitable for onward consumption; or components are assembled to make a finished article.
12. Our company work with reliable ... of raw materials because we guarantee the quality of our end product.

Наступний етап – це безпосередньо перегляд відповідного фрагменту. Після першого перегляду студенти виконують наступну серію вправ, а саме обирають правильний варіант з поданих трьох (завдання складається з 10 речень):

Choose the right variant:

1. I'll give you
a) a cup of coffee

- b) a piece of advice
 - c) the guided tour
2. And they're doing some very ... work in solar energy.
- a) modern
 - b) innovative
 - c) efficient
3. Sorry to interrupt, but before I go, I would like to speak to someone about
- a) conference facilities
 - b) future conference
 - c) conference agenda
4. I think the design is very good, but not for this
- a) product
 - b) line
 - c) consumer
5. I'd like to introduce Derek Jones our
- a) Assistant Manager
 - b) Development Manager
 - c) Design Manager
6. This whole area is our development
- a) workshop
 - b) laboratory
 - c) factory
7. This product here is being manufactured under ... from a company in the States.
- a) license
 - b) agreement
 - c) contract
8. We have a very ... position on licensing deals.
- a) inflexible
 - b) strong
 - c) flexible

9. That toy started life as a picture from a young ... from a local school.

- a) boy
- b) girl
- c) teacher

10. We buy in market research expertise when we look ... the UK.

- a) around
- b) inside
- c) outside

Визначають, чи подані речення є вірними (10 речень):

True or false?

1. Southford set up seems quite competent.
2. It's in a large greenfield site in an old district.
3. They have excellent robotics and a hi-tech production line.
4. They commit ten per cent of their profit to that department.
5. They're doing some very innovative work in wind energy.
6. We could buy in components cheaper from another source.
7. We have a standard rate of \$900 per half day, which includes dinner.
8. This design is very good, but it seems rather young for our market.
9. I'd like to introduce Derek Jones, our Development Manager.
10. We're targeting only children from 7 to 12.

Визначають, хто сказав подані фрази (10 речень):

Whose words are these?

1. This is the outline design concept. This goes with that and this copy goes on the side of the box over Edward Green here.
2. Sorry to interrupt, but before I go, I would like to speak to someone about conference facilities.
3. Good question. It depends on the product. We Phil Watson have our own research people in-house so we do

very detailed assessments. But, of course, we buy in market research expertise when we look outside the UK. Marketing Big Boss is very complicated. Clive Harris
We're targeting both adults and children.

4. No, it's quite nice, isn't it? That toy started life as a picture from a young girl from a local school. She sent it in to us. Ah, here it is. Don Bradley

5. This whole area is our development workshop. It's where we work on the ideas for new products and toys.

6. Yes, it's very bright. It looks really good but Big Boss is a niche product. We are targeting the product at the children of well-educated, high income, young professionals. And don't forget we expect adults to buy Big Boss as well. Assistant manager
Kate McKenna

7. And it's a presentation, isn't it? Here's our main conference room. It has excellent projection facilities. We have full stereo sound, video, 35 mm slides. You name it, we have it. Derek Jones

8. I'm very sorry about Ms. McKenna's booking. It's my fault. How stupid of me. I didn't check.

9. I'm slightly unhappy about a couple of things. They are expensive. We could buy in components cheaper from another source. And they do supply a lot of companies, including one or two of our rivals. However they took me out for an excellent lunch!

10. I want to keep Derek working on Big Boss. So, what did you think of the Southford set up?

Розставляють речення за порядком подій у фрагменті (10 речень):

Arrange these facts in the order they appear in the film:

1. Don Bradley decided to look for a couple of other suppliers.
2. Assistant Manager showed Kate McKenna conference facilities of their company for her presentation.
3. Phil Watson brought the outline design concept of the box to Edward Green and Don Bradley.
4. Derek Jones told about a picture from a young girl from a local school which became the idea for a toy.
5. Clive Harris told Kate that the company needed her back as soon as possible and wished her good luck.
6. Edward Green spoke about manufacturing under license from a company in the States and company's position on licensing deals.
7. Clive Harris met Don Bradley who had visited Southford Components.
8. Edward Green came to Don Bradley's office.
9. Phil Watson met Derek Jones, the Development Manager of the company.
10. Geraldine spoke with Kate McKenna over the telephone.

Після виконання всіх вправ та повторення нових слів студенти переглядають відео фрагмент другий раз, після чого виконується наступна серія вправ. Студенти читають подані репліки та намагаються відповідати фразами-відповідями з фрагменту (10 речень):

What were the answers?

1. You have been here before, haven't you?
2. Thanks for going to Southford Components yesterday.
3. Who did you see there?
4. Okay, so what's the down side?
5. Sorry to interrupt but Phil is here with the designs.
6. I'm very sorry about Ms. McKenna's booking. It's my fault. How stupid of me. I didn't check.
7. I've ten minutes. Could we do it fairly quickly?
8. We have a standard rate of \$900 per half day which includes coffee and biscuits.

9. Who gives you the ideas?

10. How do you do your market research for a new product?

Відповідають на запитання за змістом переглянутого фрагменту (10 запитань):

Answer the questions:

1. Why was Phil Watson late?

2. Where did Don Bradley go the day before?

3. What did Don Bradley think of the Southford set up?

4. What did Kate McKenna want to do before leaving?

5. What did the Assistant Manager propose?

6. Why did Edward Green and Don Bradley dislike Phil Watson's outline design concept?

7. Where did the company work on the ideas for new products and toys?

8. Why did the company manufacture some products under license from a company in the States?

9. Did they have a very flexible position on licensing deals?

10. In what case did the company buy in market research expertise for its new products?

Студенти розігрують (чи читають за ролями) діалоги з відео фрагменту:

Role play the dialogue between

1. Edward Green and Phil Watson;

2. Clive Harris and Don Bradley;

3. Assistant manager and Kate McKenna;

4. Edward Green, Phil Watson and Derek Jones.

Студентам пропонується розповісти про переглянуті події від імені персонажів:

Tell the story as if you are

1. Edward Green;

2. Clive Harris;

3. Kate McKenna;

4. Phil Watson.

Рекомендується присвячувати опрацюванню кожного наступного фрагменту 20-25 хвилин на початку заняття. Між фрагментами, взятими для опрацювання, залишаються необроблені частини, які студенти мають можливість переглядати дома самостійно. Крім вправ до кожного фрагменту в кінці методичного посібника розміщено повні діалоги фільму, що суттєво допомагає в роботі з групами студентів різного рівня знань.

Висновки. Таким чином, спираючись на викладене у статті, автор приходиться до наступних висновків:

1. За сучасних умов розвитку суспільства як ніколи раніше актуальним є питання формування комунікативних навичок з іноземної мови, що неможливо без розвитку навичок аудіювання та міжкультурної компетенції. Цю проблему було вирішено за допомогою розробки та використання методичних рекомендацій для перегляду та опрацювання англійського відеофільму “Business English Portfolio”.

2. Використання відеофільму в навчальному процесі показало доцільність розбивки вправ на три етапи: до перегляду, після першого перегляду та після другого перегляду. Розроблена чітка структура сприяла засвоєнню матеріалу та зацікавленості студентів.

Актуальні напрями подальшої розробки окресленої проблеми. Використання такої методики продемонструвало її доцільність та ефективність, тому розробка подібних методичних посібників є актуальною та необхідною для впровадження у немовних вищих навчальних закладах на різних рівнях володіння іноземною мовою.

Література:

1. Федоренко Ю. П. Формування у старшокласників комунікативної компетенції в процесі вивчення іноземної мови: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.09 / Федоренко Ю. П. – Полтава, 2005. – 212 с.
2. Верисокін Ю. І. Відео фільм як засіб підвищення мотивації учнів / Іноземна мова в школі. – 2003. – №5-6. – с.31-34.

3. Яхунов Т. О., Верисокін Ю. І. Типологія кіноінформації та її використання для навчання лексики соціокультурним компонентом / Іноземні мови.-2000.-№3. – с.33-36.

4. Іноземна мова за професійним спрямуванням (англійська мова): Метод. рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з відео та аудіо матеріалами для студентів III курсу галузей знань 0305 Економіка та підприємництво та 0306 Менеджмент і адміністрування ден. форми навч. / Уклад.: Г.А. Чередніченко, О.В. Климова, О.С. Ковальчук – К: НУХТ, 2012. – 109с.